

СЕРВИС

№4

*ИЛМИЙ-АМАЛИЙ
ЖУРНАЛ*

2021

СЕРВИС**ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ЖУРНАЛ****Муассис: Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти**Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2008 йил 31 декабрда
0561-рақам билан рўйхатга олинган.

ЎЗР ОАК Риёсатининг 19.03.2017 й., 239/5-сонли қарори билан эътироф этилган

**Таҳририят ижодий
жамоаси:****Бош муҳаррир:**
и.ф.д. **М.Э.Пўлатов****Бош муҳаррир
ўринбосари:**
доцент **Д.Х.Асланова****Масъул котиб:**
профессор **М.Қ.Пардаев****Муҳаррир:**
Ф.А.Сафаров,**Техник муҳаррир:**
С.А.Бабаназарова**Корректор ва
саҳифаловчи:**
Ҳ.Н.Очилова1 йилда 4 мартаба
чоп этилади.**Ўзбекистон худудида
тарқатилади.****Таҳририят манзили:**
140100, Самарқанд шаҳар,
Амир Темура кўчаси, 9-уй,
тел.: +998(66)233-28-38,
+998(66)233-17-88
факс: +998(366)231-12-53
эл.почта:
samisiservis@inbox.uz**Таҳририят кенгаши раиси:****М.Э.Пўлатов** – Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти
ректори, иқтисод фанлари доктори, профессор**Таҳририят кенгаши раиси ўринбосари:****Д.Х.Асланова** – СамИСИ илмий ишлар ва инновациялар
бўйича проректори, иқтисод фанлари номзоди, профессор**Таҳрир кенгаши аъзолари:****Б.А.Бегалов** – Ўзбекистон Республикаси Давлат Статистика
қўмитаси раиси, иқтисод фанлари доктори, профессор**М.Қ.Пардаев** – СамИСИ профессори, и.ф.д.**Б.К.Ғоибназаров** – иқтисод фанлари доктори, профессор.**Д.Р.Зайналов** – СамИСИ каф.мудир, профессор, и.ф.д.**О.М.Муртазаев** – ТДИУ Самарқанд филиали директори,
иқтисод фанлари доктори, профессор**М.Р.Болтабаев** – Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия ва
спорт университети ректори, иқтисод фанлари доктори**Р.Х.Эргашев** – ҚарМИИ профессори, и.ф.д.**И.С.Тўхлиев** – СамИСИ профессори, и.ф.д.**М.М.Мухаммедов** – СамИСИ профессори, и.ф.д.**К.Б.Уразов** – СамИСИ профессори, и.ф.д.**Қ.Ж.Мирзаев** – СамИСИ каф. мудир, и.ф.д., профессор**Б.И.Исроилов** – ТДИУ профессори, и.ф.д.**Г.М.Шодиева** – СамИСИ профессори в.б., и.ф.д.**Б.Абдукаримов** – СамИСИ профессори, и.ф.н.**Б.У.Нуруллаев** – Самарқанд вилояти ҳокими ўринбосари**С.Н.Тошназаров** – СамИСИ кафедра мудир, и.ф.д.**Р.Н.Нормахматов** – СамИСИ профессори, т.ф.д.**О.М.Пардаев** – СамИСИ декани, и.ф.д.**М.Т.Алимова** – СамИСИ профессори, и.ф.д.**З.Дж. Адилова** – ТДИУ профессори, и.ф.д.

МУНДАРИЖА

НАЗАРИЯ ВА МЕТОДОЛОГИЯ	
М.Қ.Пардаев Инновацион иқтисодиёт шароитида бизнес-таҳлилнинг ўзига хос хусусиятлари ва таркибий тузилишининг назарий масалалари	5
Д.Р. Зайналов Проблемы регулирования уровня доходов населения	10
М.Х.Ғаниев Аҳоли даромадлари ошириш ва камбағалликни қисқартириш муаммолари	15
Ҳ.Н.Очилова, М.Қ.Пардаев Таълимга ва муаллимга эътибор тараққиёт стратегиясининг муҳим омили	19
ИННОВАЦИЯ ВА РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ	
Б.Янгибоев Ахборот технологиялари ва уларнинг ривожланиш босқичлари	24
О.Д.Хамракулова Инновационные инвестиции – как фактор ускорения социально-экономического развития Узбекистана	28
Ш.У. Ташматов Рақамлаштиришнинг замонавий тенденциялари ва уларнинг иқтисодий ривожланишга таъсири	32
САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ	
Ф.А.Ахмеджанова Тўқимачилик товарлар сифат кўрсаткичларини такомиллаштиришнинг корреляцион-регрессион модели	36
А.В. Rustamov Rivojlangan mamlakatlar sanoatida raqamli transformatsiya jarayoni va uning tahlili	39
ХИЗМАТ КўРСАТИШ ВА СЕРВИС	
Ирисбек Иватов Аҳолига хизмат кўрсатишда деҳқон бозори фаолиятини ривожлантириш ва тартиблаштириш	44
Ш.С.Шарифов, С.Б.Шарипов Инновацион иқтисодиёт шароитида хизмат кўрсатиш корхоналари рақобатбардошлигини оширишнинг хориж тажрибаси	48
М.О.Мамаюнова Инновацион иқтисодиёт шароитида хизмат кўрсатиш соҳасини ривожлантиришда 7ИЗФ моделини қўллаб камбағалликни қисқартириш имкониятлари	53
А.Н.Холикулов Н.З.Юлдашова Рақамли иқтисодиёт шароитида аросервис хизматларининг ривожлантириш йўналишлари	56
Обид Мамаюнович Пардаев Коммунал хизматлар тараққиётни таъминлашда “ЗИ-ЗМ-ЗТ моделидан фойдаланиш имкониятлари	60
З.Ю.Аминов Оила хўжалигида меҳнат хавфсизлигини таъминлаш масалалари	64

ТУРИЗМ ВА МЕҲМОНХОНА ХЎЖАЛИГИ	
А.Ф.Абдурахманова, Ф.Б.Ахроров Маҳаллий гастрономияни ривожлантириш орқали экотуризмда иқтисодий самарадорликни ошириш	68
З.М.Мухаммедова Туризм соҳасида инновацион фаолиятни жадаллаштиришга оид тавсиялар	72
Н.А.Рахимова Туризм: анализ тенденций и преимущество устойчивого туризма	75
С.Ш. Халилов Миллий туризм тармоғида жойлаштириш воситаларини лойиҳалаштиришни бошқариш	79
U. Ostonov Organizational and economic mechanisms for supporting rural tourism by the government in general	84
М.Э.Аҳтамова Самарқанд вилоятида экотуризмни ривожлантириш стратегияси	88
S. Turabekov The relationship between the development of tourism services and employment	91
Б.Р. Пардаев Туризм соҳасида инновацион фаолият хавфсизлигини ташкил қилиш ва бошқариш йўллари	97
М.Х.Хамитов Туризм соҳасини ривожлантиришда меҳмонхона хўжаликларининг ўрни ва ривожланиш истикболлари	100
КИЧИК БИЗНЕС ВА ОИЛАВИЙ ТАДБИРКОРЛИК	
Б.Ш. Хусанов Влияние предпринимательства на сокращение масштабов нищеты в динамично развивающихся условиях	105
Ш.С.Олгаев Маҳалла мажмуасини қуриш ва оила тадбиркорлигига инвестициялар жалб этишдаги муаммолар ва ечимлар	109
Б.Б.Мирзахоликов Основные направления повышения эффективности механизма государственно-частного партнёрства в сфере деятельности субъектов малого бизнеса и частного предпринимательства	112
L.B.Navruz-zoda, F.K.Saidova, M.A.Rajabova Oilaviy korxonalarda moliyaviy holat ko'rsatkichlarining samaradorligini baholashning innovatsion yo'llari	117
Д.Р.Махмудова Тадбиркорлик ва бизнесни илмий англаш .(хориж олимларининг тадқиқотлари асосида). (1-мақола)	121
Л.У.Махмудов Кичик тижорат корхоналарида электрон тижорат тизимини шакллантиришнинг концептуал модели	127
Д.Р. Рафеев Тадбиркорлик - иқтисодиётимиз таянчи	130
МОЛИЯ ВА БАНК ХИЗМАТЛАРИ	
Р. Мусаев Иқтисодиётни солиқлар орқали тартибга солиш механизми моҳияти	135

Для совершенствования законодательства в сфере государственно-частного партнерства необходимо:

- расширить формулировку ГЧП, данную в законе «О государственно - частном партнерстве» (Гл.1,ст.3.) и заменить ее на более полную, раскрывающую всю суть ГЧП.

-формулировка «проект государственно-частного партнерства» выражена недостаточно (Гл. 1, ст. 3.), так как в ней говорится о совокупности мероприятий, реализуемых на основе привлечения частных инвестиций и ничего не сказано о инвестициях со стороны **«государственного партнера»**, в котором подразумевается Республика Узбекистан, от имени которой выступают органы государственного управления, органы исполнительной власти на местах, а также иные органы (организации), уполномоченные Кабинетом Министров Республики Узбекистан, или их объединения;

- определить формы государственно-частного партнерства. С принятием закона о ГЧП данное понятие обрело юридическое определение, однако формы этого партнерства определены не были. При этом каждая из форм ГЧП либо регулируется отдельным законом, либо, как контракт определенного, действующего цикла, не имеет собственного законодательства;

- унифицировать списки объектов в законе о ГЧП и в законе о концессии. Списки объектов относительно которых может быть заключено концессионное соглашение или соглашение о ГЧП не совпадают. Данное обстоятельство допускает определенные манипуляции и ограничивает возможность применения законодательства;

- наиболее точно проработать методику оценки рисков по соглашениям ГЧП. В законе о ГЧП утверждена общая методика оценка эффективности и рисков проектов ГЧП, но сама процедура оценки рисков описана недостаточно ясно;

- определить случаи, не обязательной оплаты со стороны частного партнера концессионных платежей в пользу государства. Реализация данных платежей при исполнении социальных проектов приводит к росту стоимости услуг для населения, что в свою очередь повышает риски связанные с недостаточностью спроса.

Дальнейшее совершенствование законодательства в сфере ГЧП способно увеличить число потенциальных инвесторов и повысить эффективность механизма государственно-частного партнерства.

Список использованной литературы:

1. <https://www.spot.uz/ru/2018/04/18/kindergarten-cards/18.01.2021>.
2. Закон Республики Узбекистан за № 669 о 22.01.2021 г. «О внесении изменений и дополнений, а также признании утратившими силу некоторых законодательных актов республики Узбекистан в связи с совершенствованием законодательства о государственно-частном партнерстве» <https://www.lex.uz/docs/5235537>. 29.11.2021.
3. Кабашкин В.А. Формирование и развитие партнерских отношений государства и предпринимательских структур в Российской Федерации. / Автореферат диссертации на соискание ученой степени д. э.н. - М., 2007. – 44 с.
4. Варнавский В.Г. Государственно-частное партнерство в Европе // Современная Европа. – 2005. – № 2. – с. 62 – 71.
5. Киямова Э.Р. Развитие государственно- частного партнерства в современной экономике. Автореферат дис. -М., 2013.
6. Закон Республики Узбекистан «О государственно- частном партнерстве» сайт <https://lex.uz/pdfs/4329272.22.01.2021>.
7. Закон Республики Узбекистан «О концессиях» 30 августа 1995г. <https://lex.uz/docs/118763,25.01.2021>

B.Mirzaxolikov	B.Mirzaxolikov
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik sub'ektlari faoliyati sohasida davlat-xususiy sheriklik mexanizmi samaradorligini oshirishning asosiy yo'nalishlari	The main directions of increasing the effectiveness of the mechanism of public-private partnership in the field of small business and private entrepreneurship
Annotatsiya: maqolada kichik biznes va xususiy tadbirkorlik sub'ektlari faoliyati sohasida davlat-xususiy sheriklikni rivojlantirishning Qonunchilik asoslarini takomillashtirish masalalari ko'rib chiqiladi. O'zbekiston Respublikasining "Kontsessiyalar to'g'risida" gi qonuni va "Davlat-xususiy sheriklik to'g'risida" gi qonuni tahlil qilinib, ularni yanada takomillashtirish bo'yicha takliflar berildi.	Abstract: the article discusses the issues of improving the legislative framework for the development of public-private partnership in the field of small business entities and private entrepreneurship. The law of the Republic of Uzbekistan "On Concessions" and the law "On public-private partnership" are analyzed, proposals for their further improvement are given.
Kalit so'zlar: xususiy tadbirkorlik, kichik biznes, xususiy tadbirkorlik subyektlari, davlat-xususiy sheriklik, kontsessiyalar, agentlik, xavf, tender, xususiy hamkor, xususiy investor, moliyaviy qo'llab-quvvatlash mexanizmi, loyiha, mulk, mulk komplekslari, jamoat infratuzilmasi, loyihalash, qurilish, yaratish, yetkazib berish, moliyalashtirish, rekonstruksiya qilish, modernizatsiya qilish, ekspluatatsiya.	Keywords: private entrepreneurship, small business, private business entities, public-private partnership, concessions, agency, risk, tender, private partner, private investor, financial support mechanism, project, property, property complexes, public infrastructure, design, construction, creation, supply, financing, reconstruction, modernization, operation.

L.B.Navruz-zoda – BuxDU, “Servis sohasi iqtisodiyoti” katta o'qituvchisi

F.K.Saidova – BuxDU, “Servis sohasi iqtisodiyoti” o'qituvchisi

M.A.Rajabova – BuxDU, “Servis sohasi iqtisodiyoti” o'qituvchisi

OILAVIY KORXONALARDA MOLIVAVIY HOLAT KO'RSATKICHLARINING SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING INNOVATSION YO'LLARI

<p>Annotatsiya: Maqolada oilaviy korxonalar va ularning moliyaviy holatini ifodalovchi ayrim ko'rsatkichlarni aniqlash yo'llari tahlil qilingan. Unda oilaviy korxonalarining moliyaviy barqarorlik ko'rsatkichlari, avtonomiya ko'effitsiyenti, moliyaviy barqarorlik ko'effitsiyenti, shaxsiy mablag'lari ko'effitsiyentlarini aniqlash yo'llari aniq formulalar orqali, jadvallarda aks ettirilgan.</p> <p>Kalit so'zlar: Oilaviy korxonalar, moliyaviy barqarorlik ko'rsatkichlari, avtonomiya ko'effitsiyenti, moliyaviy barqarorlik ko'effitsiyenti, shaxsiy o'z mablag'lari ko'effitsiyenti, SWOT tahlil, PEST tahlil.</p>

Kirish. Bozor iqtisodiyoti sharoitida mulkning turli shaxslarga mansubligi ishlab chiqarish, tovarlarni sotish, ish bajarish va xizmat ko'rsatishda erkin raqobatning hukm surishiga asos bo'ladi. Bu esa o'z navbatida har bir korxonalar va firmaning yashovchanligini o'zini o'zi ta'minlash zaruriyatini tug'diradi. Bularni amalga oshirish faqat tahlilni to'g'ri amalga oshirish orqali erishish mumkin. Shu vaqtga qadar iqtisodiy tahlil yetarli darajada rivojlanib o'zining mazmuni, predmeti va uslubiga ega bo'lgan. Ammo uning asosiy qismi bo'lgan moliyaviy tahlilga deyarli ahamiyat berilmadi, chunki bunga zaruriyat ham yo'q edi. Hozirda Respublikamizda keskin raqobat kurashi, texnologik o'zgarishlar, iqtisodiy axborotga ishlov berishning kompyuterlashtirilishi kabi omillarning kuchayishi, davom ettayotgan inflyasiya sharoitida foiz stavkalari va valuta kurslarini o'zgartirib soliq qonunchiligidagi to'xtovsiz yangilanishlar zamonaviy bozor munosabatlarini shakllantirish xususiyatlari hisoblanadi.

Mavzuga doir adabiyotlar tahlili: Ushbu mavzuda Y. Yergeshev¹., A.V.Vahobov²., G'.A.Ibragimov., U.G.Yakubov., M.Y.Rahimov³., kabi olimlarning korxonalar, iqtisodiyot subyektlarining iqtisodiy va moliyaviy tahliliga bag'ishlab darsliklar, o'quv qo'llanmalar, boshqa o'quv va ilmiy risolalar yo'zganlar. Ammo ushbu asarlarda moliyaviy faoliyat

¹ Yergeshev Ye. "Iqtisodiy va moliyaviy tahlil" T.2005 y.Darslik.345 b

² Vahobov A.V., Ibragimov G'.A., U.G.Yakubov. "Iqtisodiy tahlil va audit" T.2015 y.Darslik.367 b

³ Raximov M.Yu. "Moliyaviy tahlil-2" T.2003 y.O'quv qo'llanma.166 b

ko'rsatkichlarining tahlili umumiy holatda keltirilgan, aniq bir korxonada faoliyati asosida ma'lumotlar to'liq aks ettirilmagan.

Tadqiqot metodologiyasi. Tadqiqot jarayonida taqqoslash, trend tahlili, gorizontal tahlil, vertikal tahlil, qiyosiy tahlil, moliyaviy koeffitsiyentlar tahlili va omilli tahlil hamda iqtisodiy tahlilning an'anaviy usullaridan qo'llanildi.

Tahlil va natijalar. Maqolada oilaviy korxonalar moliyaviy holat ko'rsatkichlarining samaradorligini baholash bilan bog'liq nazariy va amaliy ma'lumotlari tahlil qilindi, o'rganildi, masalani to'la to'kis yoritib berishda bevosita iqtisodiy tahlilning an'anaviy usullari bilan birgalikda marketingning innovatsion tadqiqot usullaridan foydalanishga ham harakat qilindi. Birinchi navbatda davlatimiz tomonidan oilaviy korxonalarni tashkil etish, va faoliyatini yuritish uchun qabul qilingan qonunlar va qarorlarni o'rganib chiqildi.

Ma'lumki, O'zbekiston Respublikasining "Oilaviy tadbirkorlik to'g'risida"gi 2012 yil 12 martda qabul qilingan va 23 martda senat tomonidan ma'qullangan qonunga muvofiq, "Oilaviy korxonada uning ishtirokchilari tomonidan tovarlar ishlab chiqarish (ishlar bajarish, xizmatlar ko'rsatish) va realizatsiya qilishni amalga oshirish uchun ixtiyoriy asosda, oilaviy korxonada ishtirokchilarining ulushli yoki birgalikdagi mulkida bo'lgan umumiy mol-mulk, shuningdek oilaviy korxonada ishtirokchilaridan har birining mol-mulki negizida tashkil etiladigan kichik tadbirkorlik subyektidir. Oilaviy korxonada faoliyati uning ishtirokchilarining shaxsiy mehnatiga asoslanadi. Oilaviy korxonada tadbirkorlik subyektlarining tashkiliy-huquqiy shakllaridan biridir" deb yuritiladi.

Oilaviy korxonada faoliyatini faqat yuridik shaxs tashkil etgan holda amalga oshirishi mumkin. Oilaviy korxonada o'z mulkida alohida mol-mulkka ega bo'lishi, o'z nomidan mulkiy va shaxsiy nomulkiy huquqlarni olishi hamda amalga oshirishi, zimmasiga majburiyatlar olishi, sudda da'vogar va javobgar bo'lishi mumkin.

Oilaviy korxonada o'z majburiyatlari bo'yicha qonunga muvofiq undiruv qaratilishi mumkin bo'lgan o'ziga tegishli barcha mol-mulk bilan javob beradi.

Maqolada oilaviy korxonalar moliyaviy faoliyatini baholashda «Komfort tekstil» oilaviy korxonasi misolida moliyaviy tahlil amalga oshirildi va korxonadagi moliyaviy barqarorlik darajalarini baholashda quyidagi ko'rsatkichlardan foydalanildi.

1. Avtonomiya koeffitsienti;

Ma'lum bir vazni ko'rsatadi. O'z mablag'larining korxonada resurslari umumiy miqdorida qancha ulushda bo'lishini ifodalaydi.

2. Moliyaviy barqarorlik koeffitsienti;

Korxonada majburiyatlarning qaysi qismi kompaniyaning o'z kapitali tomonidan qaytarilishi mumkinligini ko'rsatadi. Korxonada qarzining umumiy miqdorida o'z mablag'lari ulushini ko'rsatadi

3. Shaxsiy o'z mablag'lari koeffitsienti;

Korxonada o'z mablag'larining harakatchanligi darajasini ko'rsatadi.

4. Korxonada foyda miqdorining tarkibi;

5. Korxonada rentabellik koeffitsiyentlarining tarkibi.

Avtonomiya koeffitsiyentini aniqlash uchun korxonada o'z resurslari summasini jami resurslar summasiga nisbi olinadi. Moliyaviy avtonomiya - bu korxonaning yoki jismoniy shaxsning o'z maqsadlarini qondirish uchun bironing puliga bog'liq bo'lmaslik qobiliyatidir. Iqtisodiy ko'rsatkichlar bizga buxgalteriya vositasi sifatida xizmat qiladi, boshidan "murakkab" bo'lishi mumkin bo'lgan iqtisodiy holatlarni tahlil qiladi. Shunday qilib, bir qarashda hisoblab chiqilayotgan narsa qanchalik qulay yoki noqulay ekanligini ko'rish mumkin. Ko'rsatkichlarning birligi 0 va 7 birliklar o'rtasida bo'lsa, eng odatiy va eng maqbul qiymat hisoblanadi, natija 3,6% ga ko'payadi.

«Komfort tekstil» oilaviy korxonasining moliyaviy barqarorlik ko'rsatkichlari tahlili quyidagicha o'zgargan. O'z mablag'lari manbalari hisobot davri boshiga kelib, 75877 m.s. ga, hisobot davri oxiriga kelib 78643 m.s. ga teng bo'lib, 3,6% ga ko'paygan. Korxonada joriy majburiyatlar summasi hisobot davri boshiga 96946 m.s.ga, hisobot davri oxiriga kelib esa 249152 m.s. ga teng bo'lib, natijada bu ko'rsatkich 157% ga o'sishi kuzatilgan.

1-jadval

«Komfort tekstil» oilaviy korxonasiining moliyaviy barqarorlik ko'rsatkichlari tahlili (m.s.)

№	Ko'rsatkichlar	Hisobot davri boshiga	Hisobot davri oxiriga	O'zgarish, % da
1	O'z mablag'lari manbalari	75877	78643	103,6
2	Joriy majburiyatlar	96946	249152	257
3	Korxonaning o'z resurslari	71877	71877	100
4	Korxonada jami resurslari	172823	327795	189,7
5	Avtonomiya koeffitsienti	0,41	0,21	51,2
6	Moliyaviy barqarorlik koeffitsienti	0,78	0,031	3,97
7	Shaxsiy o'z mablag'-lari koeffitsienti	0,43	0,23	53,4

“Komfort tekstil” oilaviy korxonasiining jami resurslari hajmi hisobot davri boshiga kelib, 172823 m.s. ga, hisobot davri oxiriga kelib esa 327795 m.s. ga teng bo'lgan. Natijada bu ko'rsatkich 89,7% ga oshgan.

Korxonada moliyaviy barqarorlik ko'rsatkichlari tarkibi bo'yicha o'zgarishlar ko'rib chiqildi.

Avtonomiya koeffitsienti hisobot davri boshiga 0,41 birlikka, hisobot davri oxiriga kelib, 0,21 birlikka teng bo'lib, 48,8% ga kamaygan.

Moliyaviy barqarorlik koeffitsiyenti hisobot davri boshiga 0,78 birlikka, hisobot davri oxiriga kelib esa 0,031 birlikka ega bo'lib, 96,03 birlikka pasaygan. Shaxsiy o'z mablag'lari koeffitsiyenti hisobot davri boshiga 0,43 birlikka, hisobot davri oxiriga kelib 0,23 birlikka teng bo'lib, natijada bu ko'rsatkichlar 46,6% ga kamaygan. Tahlil natijalaridan shuni ko'rish mumkinki, “Komfort tekstil” oilaviy korxonasida moliyaviy ko'rsatkichlarning barchasi tubdan pasayishi kuzatilgan. Bunga asosiy sabab qilib, o'z mablag'lari manbaining 3,6% ga ko'payganligidir, shunga qaramasdan joriy majburiyatlar summasining 157% oshib ketganligi, lekin o'z mablag'lari manbai summasining 3,6% ga juda kam miqdorda ko'payganligidir.

2-jadval.

«Komfort tekstil» oilaviy korxonasiining rentabellik ko'rsatkichlari tahlili (m.s.)

Ko'rsatkichlar	Hisobot davri boshiga	Hisobot davri oxiriga	O'zgarish, % da
Maxsulotni sotishdan olingan sof tushum, m. s.	1911065	4521106	236,57
Sotilgan maxsulotni ishlab chiqarish xarajatlari, m. s.	1600582	4171736	260,638
Sotishdan olingan foyda, m. s.	310483	349370	112,524
Sof foyda, m. s.	4000	6766	169,15
Asosiy vositalarning O'YQ, m. s.	78525	78196	99,58
Aylanma mablag'larning O'YQ, m. s.	94298	249599	264,691
Korxonada mulki, m. s.	172823	327795	189,67
O'z mablag'lari, m. s.	75877	78643	103,64
Qarz mablag'lari, m. s.	96946	249152	257,0008
Maxsulot rentabelligi, %	16,2465	7,7275	47,564
Asosiy vositalar rentabelligi, %	5,0939	8,6526	169,861
Aylanma mablag'lar rentabelligi, %	4,2418	2,7107	63,9
Ishlab chiqarish xarajatlari rentabelligi, %	0,2499	0,1621	64,86
O'z mablag'lari rentabelligi, %	5,2716	8,6034	163,2
Jami mulk rentabelligi, %	2,3145	2,064	89,17
Umumiy rentabellik, %	2,3	2,06	89,17
Qarz mablag'lari rentabelligi, %	4,126	2,7156	65,81

«Komfort tekstil» oilaviy korxonasiining rentabellik ko'rsatkichlari tahlili quyidagicha bolgan.

Mahsulotni sotishdan olingan sof tushum qiymati hisobot davri boshiga 1911065 m.s. ga, hisobot davri oxiriga kelib esa 4521106 m.s. ga teng bo`lib natijada bu ko`rsatkich 136,6% ga oshgan.

“KOMFORT TEKSTIL” oilaviy korxonasi sotilgan mahsulotni ishlab chiqarish xarajatlari hisobot davri boshiga 1600582 m.s. ga, hisobot davri oxiriga kelib 4171736 m.s. ga teng bo`lgan va 160,6% ga ko`paygan. Oilaviy korxonaning sotishdan olingan foyda summasi hisobot davri boshiga kelib 310483 m.s. ga, davr oxirida esa 349370 m.s. ga yetgan. Natijada bu ko`rsatkich 12,5% ga ko`paygan. Korxonada hisobot davri boshiga kelib 4000 m.s. lik, hisobot davri oxiriga kelib esa 6766 m.s. lik sof foydaga erishgan.

Korxonada asosiy vositalarning o`rtacha yillik qiymati hisobot davri boshiga 78525 m.s. ga, hisobot davri oxiriga kelib 78196 m.s. ga teng bo`lgan. Natijada qiymat 0,5% ga kamaygan. Korxonada aylanma mablag`larning o`rtacha yillik qiymati hisobot davri boshiga kelib 94298 m.s. ga, hisobot davri oxiriga kelib esa 249599 m.s. ga teng bo`lgan. Natijada bu ko`rsatkich 69,7% ga oshgan.

Korxonada jami mulki davr boshiga 172823 m.s. ga davr oxiriga 327795 m.s. ga teng bo`lgan. Natijada korxonada mulki 89,7% ko`paygan. Korxonaning o`z mablag`lari davr boshiga 75877 m.s. ga davr oxiriga 78643 m.s. ga teng bo`lgan. Natijada bu ko`rsatkich 3,64% ko`paygan. Korxonada qarz mablag`lari davr boshiga 96946 m.s. ga davr oxiriga kelib 249152 m.s. ga teng bo`lgan. Natijada bu ko`rsatkich 157 % ga oshgan.

«Komfort tekstil» oilaviy korxonasi mahsulot rentabelligi ko`effisiyenti davr boshiga 16,2% ga davr oxiriga kelib 7,7% ga teng bo`lgan. Natijada bu ko`rsatkich 47,5% ga oshgan. Korxonaning asosiy vositalar rentabelligi ko`effisiyenti davr boshiga 5,09% ga davr oxiriga esa 8,6 % ga teng bo`lgan. Natijada bu ko`rsatkich 63,9% ga oshgan. Korxonaning ishlab chiqarish xarajatlari rentabelligi davr boshiga 0,23 % ga davr oxiriga 0,16 % ga teng bo`lgan. Natijada bu ko`rsatkich 35,2% ga kamaygan.

«Komfort tekstil» oilaviy korxonasi o`z mablag`lari rentabelligi davr boshiga 5,2 m.s. ga davr oxiriga 8,6 m.s. ga teng bo`lgan. Natijada bu ko`rsatkich 63,2% ga oshgan. Oilaviy korxonaning jami mulk rentabelligi ko`effisiyenti davr boshiga 2,3 % ga davr oxiriga 2,06 % ga teng bo`lgan. Natijada bu ko`rsatkichlari 10,9 % ga kamaygan.

3-jadval.

«Komfort tekstil» oilaviy korxonasi SWOT tahlili

Kuchli tomonlar	1. Oilaviy korxonada raqobatchisi «Logistic mobile» korxonalar tarmog`iga nisbatan kuchli tomoni bu uning yengil sanoat sohasida 30 yildan ortiq vaqt davomida faoliyat yuritishi tashkil qilish yo`lga qo`yilgan. 2. Oilaviy tadbirkorlikda xususiy biznesni erkin holda tashkil qilishda va chet ellik savdo hamkorlariga egaligi orqali samaradorlikka erishish mumkin.
Kuchsiz tomonlar	1. Oilaviy korxonada raqobatchilarga nisbatan yil davomida mahsulot ishlab chiqarish jarayonining nisbatan mavsumiyliigi. 2. Maxfiy ma`lumot berish natijasida raqobatchilarga («Logistic mobile») ma`lumotlarni yo`qotish xavfi.
Imkoniyatlar	1. Viloyatning tuman va shaharchalarida o`z filiallarini ochish imkoniyatining mavjudligi 2. Korxonada mahsulotlariga bo`lgan talabning yildan yilga oshib borishi. 3. Korxonada ishlab chiqariladigan mahsulotlarning nisbatan boshqa korxonada mahsulotlariga nisbatan arzonligi va sifatligi
Xavf-xatar	1. Tijorat sirlarni oshkor qilishi yoki boshqa tadbirkorlarga o`tib ketishi. 2. Tadbirkor tomonidan shartnoma bekor qilinishi xavfi;

Oilaviy korxonaning umumiy rentabellik ko`effisiyenti davr boshiga 2,3 % ga davr oxiriga 2,06 % ga teng bo`lgan. Natijada bu ko`rsatkichlari 10,9 % oshgan. Korxonaning qarz mablag`lari rentabelligi ko`effisiyenti davr boshiga 4,1 % ga davr oxiriga 2,7 % ga teng bo`lgan. Natijada bu ko`rsatkichlari 34,2% ga kamaygan.

Korxonada faoliyatini umumiy xulosa qilish jarayonida maqolada keltirilgan tahlil ma`lumotlaridan va marketingning innovatsion taqqiqot usullaridan foydalanib, SWOT tahlil va PEST tahlil o`tkazildi.

4-jadval.

«Komfort tekstil» oilaviy korxonasi PEST tahlili